

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH WE WROCŁAWIU			
SYLABUS DO ZAJĘĆ NA KIERUNKU PEDAGOGIKA I STOPNIA			
Nazwa zajęć	Instytucjonalne formy opieki i wychowania		
Moduł zajęć	Moduł specjalnościowy: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z gerontologią społeczną		
Rok studiów	II rok studiów		
Semestr studiów	4 semestr studiów		
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia		
Punkty ECTS	3 ECTS		
Reżim	Zajęcia obowiązkowe		
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z wybranymi instytucjonalnymi formami opieki i wychowania funkcjonującymi na terenie Polski. Kurs ma na celu przedstawienie przepisów prawnych regulujących działalność tych placówek, a także omówienie ich struktur organizacyjnych oraz procedur obowiązujących w poszczególnych instytucjach. Studenci zdobędą wiedzę na temat roli tych instytucji w procesie wychowawczym i opiekuńczym oraz ich wpływu na dzieci, młodzież i dorosłych w kontekście współczesnych wyzwań społecznych.		
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu pedagogiki zdobytej na dotychczasowym etapie studiów.		
Kod efektu	Treść efektów uczenia się	Metoda weryfikacji	Forma zajęć
Wiedza			
K_W07	Ma zaawansowaną wiedzę na temat instytucjonalnych form opieki i wychowania, specyfiki i uwarunkowań ich funkcjonowania, w tym przepisów prawnych regulujących działalność placówek. Zna procesy zachodzące w tych instytucjach, ich organizację oraz role i zadania osób prowadzących te placówki. Posiada wiedzę o strukturze organizacyjnej instytucji opiekuńczych i wychowawczych, w tym specyfice pracy pedagoga, wychowawcy, instruktora oraz innych specjalistów działających w ramach tych instytucji.	Egzamin, Zaliczenie	wykład, ćwiczenia
Umiejętności			
K_U07	Potrafi analizować przyczyny i przebieg procesów związanych z funkcjonowaniem instytucji opiekuńczych i wychowawczych, dostrzegając specyficzne potrzeby i wyzwania społeczne związane z opieką i wychowaniem w różnych środowiskach, zarówno w kontekście dzieci, młodzieży, jak i osób starszych.	Obserwacja studenta	wykład, ćwiczenia
K_U16	Potrafi dostrzec i ocenić społeczne oczekiwania dotyczące roli instytucji wychowawczych, opiekuńczych, edukacyjnych, kulturalnych i pomocowych w kontekście pracy pedagogicznej z osobami w każdym wieku. Umiejętnie dobiera strategie i	Obserwacja studenta,	wykład, ćwiczenia

	metody działania, które odpowiadają na potrzeby i wyzwania społecznych grup odbiorców tych instytucji.		
Kompetencje społeczne			
K_K01	Jest gotowy do praktycznego wdrażania zdobytej wiedzy i umiejętności w instytucjach opiekuńczych i wychowawczych, angażując się w procesy rozwoju zawodowego oraz współpracy z innymi specjalistami. Jest również gotów do nieustannego rozwijania własnych kompetencji w kontekście działalności opiekuńczo-wychowawczej.	Obserwacja studenta,	ćwiczenia
K_K05	Jest gotowy do współpracy i współdziałania z innymi pracownikami instytucji, zarówno w pracy indywidualnej, jak i zespołowej. Jest świadomy roli etyki zawodowej i odpowiedzialności, która towarzyszy pracy w instytucjach opiekuńczych i wychowawczych.	Obserwacja studenta,	ćwiczenia
Treści programowe			
Forma zajęć: wykład			
1. Zajęcia organizacyjne. Przedstawienie programu wykładów na bazie sylabusu oraz omówienie zasad uzyskania zaliczenia. 2. Wychowanie instytucjonalne - pojęcie, uwarunkowania realizacji, cele. Instytucje wychowawcze - rodzaje i zadania Definicja wychowania instytucjonalnego. Uwarunkowania realizacji wychowania instytucjonalnego (społeczne, prawne, organizacyjne). Cele wychowania instytucjonalnego i rola instytucji wychowawczych w procesie edukacyjnym i opiekuńczym. Rodzaje instytucji wychowawczych (placówki opiekuńcze, wychowawcze, resocjalizacyjne, terapeutyczne). Podstawowe zadania instytucji wychowawczych w pracy z dziećmi, młodzieżą oraz osobami dorosłymi. 3. Placówki wsparcia dziennego jako formy pracy z rodziną naturalną Charakterystyka placówek wsparcia dziennego. Rola placówek w systemie wsparcia rodziny naturalnej. Zadania placówek wsparcia dziennego: pomoc wychowawcza, edukacyjna, socjalna. Integracja rodzin z instytucjami wspierającymi. 4. Instytucjonalne formy pieczy zastępczej, w tym placówki opiekuńczo-wychowawcze: interwencyjne, socjalizacyjne i specjalistyczno-terapeutyczne Typy placówek opiekuńczo-wychowawczych: interwencyjne, socjalizacyjne, specjalistyczno-terapeutyczne. Rola instytucji w pieczy zastępczej w kontekście prawa i potrzeb dzieci i młodzieży. Procedury i wymagania dotyczące pracy w placówkach pieczy zastępczej. Współpraca z rodziną biologiczną i innymi instytucjami wspierającymi. 5. Rodzina zastępcza jako forma kompensacji sieroctwa społecznego w Polsce Historia i rozwój instytucji rodziny zastępczej w Polsce. Rola rodziny zastępczej w systemie opieki nad dziećmi i młodzieżą. Rodzina zastępcza jako odpowiedź na sieroctwo społeczne – analiza funkcji i form rodziny zastępczej. Procedury kwalifikacyjne i wymagania wobec rodzin zastępczych.			
Forma zajęć: ćwiczenia			

1. Zajęcia organizacyjne. Przedstawienie programu ćwiczeń na bazie sylabusu oraz omówienie zasad uzyskania zaliczenia.
2. Placówki wychowawcze o charakterze resocjalizacyjnym - młodzieżowe ośrodki wychowawcze
Analiza funkcjonowania młodzieżowych ośrodków wychowawczych.
Zadania wychowawcze, resocjalizacyjne i edukacyjne.
Problemy wychowawcze i metody pracy z trudną młodzieżą.
3. Internaty jako placówki opiekuńczo-wychowawcze, funkcjonujące w systemie oświaty
Struktura i zadania internatów w kontekście opieki nad uczniami.
Wychowawcy i ich rola w procesie edukacyjnym i opiekuńczym.
Problemy wychowawcze i metody wsparcia dzieci i młodzieży.
4. Wewnątrzszkolne instytucje wychowawcze: świetlice szkolne
Rola świetlicy w szkole jako instytucji wychowawczej.
Organizacja pracy w świetlicach.
Współpraca z rodzinami i szkołą w procesie wychowawczym.
5. Ognisko wychowawcze: zadania, funkcje, charakterystyka wychowanków, wychowawców
Funkcjonowanie ognisk wychowawczych.
Zadania ognisk wychowawczych w pracy z dziećmi i młodzieżą.
Wyzwania w pracy z wychowankami, analiza ról wychowawcy.
6. Placówki wypoczynku letniego dzieci i młodzieży jako instytucje wychowawcze
Wypoczynek letni jako forma działalności wychowawczej.
Zasady organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży.
Wychowawcze aspekty organizowania wypoczynku letniego.
7. Czynniki warunkujące pracę opiekuńczo-wychowawczą w środowisku instytucjonalnym
Analiza wewnętrznych i zewnętrznych czynników wpływających na efektywność pracy w instytucjach opiekuńczo-wychowawczych.
Problemy, wyzwania i sukcesy w pracy wychowawczej w placówkach instytucjonalnych.
8. Prawidłowa relacja wychowawcza: wychowawca a wychowanek
Budowanie relacji wychowawczych w instytucjach opiekuńczych.
Wyzwania w relacjach wychowawca-wychowanek.
Techniki komunikacyjne i wychowawcze wspierające prawidłowe interakcje.
9. Wychowankowie placówek – trudności opiekuńczo-wychowawcze u dzieci i młodzieży
Identyfikacja i analiza trudności wychowawczych u dzieci i młodzieży w placówkach instytucjonalnych.
Strategie pracy z trudnymi wychowankami.
10. Przygotowanie wychowanków instytucjonalnych form opieki i wychowania do pracy i uczestnictwa w życiu społecznym
Praca nad umiejętnościami społecznymi wychowanków instytucji.
Przygotowanie do samodzielności zawodowej i społecznej.
Programy wsparcia i integracji społecznej wychowanków.

Praca własna

1. Zapoznanie się z literaturą przedmiotu.
2. Przygotowanie się do egzaminu/zaliczenia

Metody dydaktyczne	Wykład: wykład konwersatoryjny, wykład z prezentacją multimedialną Ćwiczenia: problemowe dyskusje, meta plan, praktycznego działania, projektowanie zadań, metoda przypadków, burza mózgów, projekty grupowe i prezentacje multimedialne
Narzędzia dydaktyczne	Wykład: prezentacja multimedialna Ćwiczenia: prezentacja multimedialna
Skala ocen	Na ocenę 2 Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w maksymalnie 50% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi

		odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.	
	Na ocenę 3	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 51%-60% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.	
	Na ocenę 3,5	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 61%-70% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.	
	Na ocenę 4	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 71%-80% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.	
	Na ocenę 4,5	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 81%-90% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.	
	Na ocenę 5	Student osiągnął przedmiotowy efekt uczenia się w 91%-100% - wskaźnik osiągnięcia efektu stanowi odzwierciedlenie oceny zaliczeniowej / egzaminacyjnej.	
Kryteria oceny	Wykład: Podejście do egzaminu uwarunkowane jest otrzymaniem pozytywnej oceny z ćwiczeń. Egzamin w formie ustnej poprzez wylosowanie 3 pytań. Każde pytanie egzaminacyjne oceniane jest oddzielnie. Końcowa ocena z egzaminu to średnia z ocen z wszystkich pytań. Aby uzyskać wynik pozytywny z każdego z pytań trzeba uzyskać minimum ocenę 3. Obserwacja studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego wynikającego z roli pedagoga. Student, który nie zaliczył egzaminu ma prawo podejść do egzaminu w drugim terminie zorganizowanego w sesji poprawkowej. Ćwiczenia: 100% obecności na zajęciach, uzyskanie $\geq 60\%$ wymaganej punktacji za przewidziane formy weryfikacji efektów uczenia się, pozytywna postawa zawodowa. Usprawiedliwiona nieobecność musi zostać odrobiona w uzgodnieniu z wykładowcą przedmiotu i w terminie wskazanym przez niego w sposób zapewniający prawidłową weryfikację efektów uczenia się przypisanych do danego przedmiotu. Nieobecności nieodpracowane skutkują brakiem zaliczenia przedmiotu. Test jednokrotnego wyboru składający się z 25 pytań. Test ma na celu sprawdzenie stopnia opanowania treści objętych programem zajęć. Każde pytanie ma formę zamkniętą z czterema wariantami odpowiedzi, z których tylko jeden jest prawidłowy. Za każdą poprawną odpowiedź student otrzymuje 1 punkt. Brak odpowiedzi lub odpowiedź błędna lub zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi skutkuje przyznaniem 0 punktów za dane pytanie. Obserwacja studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego wynikającego z roli pedagoga.		
Formy aktywności		Godziny	ECTS
Wykład		5	0,2
Ćwiczenia		20	0.8

Lektorat	-	-
Seminarium	-	-
Praktyki zawodowe	-	-
Praca własna	50	2
Łącznie:	75	3
Literatura podstawowa		
1. Rozenbajgier M., Środowiska wychowawcze, Wydawnictwo Petrus 2020. 2. Kolankiewicz M., Placówki opiekuńczo-wychowawcze. Historia i współczesność, Difin 2022.		
Literatura uzupełniająca		
1. Szczepańska M., Praca opiekuńczo-wychowawcza. Tom I. Kontekst teoretyczny, Wydawnictwo Akademia Marynarki Wojennej 2015, 2. Szczepanik R., Wawrzyniak J., Opieka i wychowanie w instytucjach wsparcia społecznego, Wydawnictwo AHE 2012.		
Inne		
-		